

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2024 M. RUGSĖJO 1 D.–2024 M. RUGSĖJO 30 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA.....	4
<i>Dėl projektų įgyvendinimo trukmės reglamentavimo pakeitimo reaguojant į Covid-19 ligos situaciją</i>	<i>4</i>
<i>Dėl magistralinio dujotiekio vamzdinių priskyrimo vietovės klasėms taisyklių teisėtumo.....</i>	<i>5</i>
5. RINKIMAI, REFERENDUMAI IR POLITINIŲ PARTIJŲ VEIKLA.....	6
<i>Dėl užstato sumokėjimo pašto perlaida nepripažinimo tinkamu.....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl reikalavimo sumokėti užstatą iš asmeninės sąskaitos kredito įstaigoje.....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl užstato sumokėjimo iš elektroninių pinigų įstaigoje esančios sąskaitos nepripažinimo tinkamu</i>	<i>7</i>
<i>Dėl buvusių SSRS Valstybės saugumo komiteto (KGB) kadroinių darbuotojų pripažinimo „sąmoningai bendradarbiavusiai su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis“</i>	<i>8</i>
<i>Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos pareigos pačiai nustatyti ir pagrįsti faktą apie pareiškėjo sąmoningą bendradarbiavimą su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis.....</i>	<i>9</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	10
<i>Dėl užsienietės keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui vertinimo, atsižvelgiant į mažamečiams jos vaikams kylančius teisinius padarinius</i>	<i>10</i>
15. ŽEMĖS TEISINIAI SANTYKIAI	10
<i>Dėl savivaldybės administracijos pareigos registruotu laišku informuoti žemės sklypų savininkus ir nuomininkus (naudotojus) apie ketinimą šiuos sklypus įtraukti į nenaudojamos žemės sąrašą, kai ši informacija buvo viešai paskelbta savivaldybės interneto svetainėje.....</i>	<i>10</i>
19. REGISTRAI	11
<i>Dėl VĮ Registrų centro pareigos imtis aktyvių veiksmų, siekiant įteikti juridiniam asmeniui įspėjimą dėl numatomo paramos gavėjo teisinio statuso panaikinimo</i>	<i>11</i>
26. ASMENS DUOMENŲ TEISINĖ APSAUGA	12
<i>Dėl sveikatos duomenų sąvokos aiškinimo</i>	<i>12</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	13
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	13
<i>Dėl nepagrįstų reikalavimų skundo pabaigoje pakartoti visus skundo reikalavimus, nurodyti vieną bendrą reikalavimą dėl neturtinės žalos ir pateikti skundus (prašymus), į kuriuos buvo atsakyta skundžiamais sprendimais, kaip kliūčių priimti pareiškėjo skundą (prašymą)</i>	<i>13</i>
<i>Dėl mokyklų, kurioms taikoma tam tikra mokymo lėšų apskaičiavimo tvarka, sąrašo, kaip individualaus teisės akto</i>	<i>14</i>
<i>Dėl Ryšių reguliavimo tarnybos nutarimo, priimto išnagrinėjus skundą dėl elektroninių ryšių paslaugų teikėjo veiksmų, nenagrinėjimo administraciniame teisme</i>	<i>14</i>
<i>Dėl skundo nevertinimo kaip tapataus, pareiškėjui nauju skundu pašalinus kliūtį, kuri trukdė priimti skundą pirmą kartą, kai procesas dėl pirmojo skundo priėmimo dar nėra pasibaigęs.....</i>	<i>15</i>
<i>Dėl atsisakymo priimti skundą dėl žalos atlyginimo praleidus ieškinio senaties terminą.....</i>	<i>16</i>
<i>Dėl skundo teismui padavimo termino pradžios, kai Mokestinių ginčų komisijos sprendimas buvo įteiktas mokesčių mokėtojo sutuoktinei</i>	<i>16</i>
48. TAIKOS SUTARTIS.....	17
<i>Dėl taikos sutarties patvirtinimo ir bylos nutraukimo, neįvertinus trečiojo suinteresuoto asmens teisių ir teisėtų interesų</i>	<i>17</i>
53. BYLOS NUTRAUKIMAS	18
<i>Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimo sustabdyti bylos nagrinėjimą apskundimo teismui galimybės.....</i>	<i>18</i>

60. PROCESO ATNAUJINIMAS ADMINISTRACINĖJE BYLOJE.....	18
<i>Dėl norminių administracinių bylų proceso atnaujinimo ypatumų.....</i>	<i>18</i>

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

AB	akcinė bendrovė
ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
BDAR	2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)
CK	Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas
CPK	Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas
EPP	Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
MD	Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
PVM	pridėtinės vertės mokestis
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VĮ	valstybės įmonė
VRK	Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija
VSD	Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinio valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl projektų įgyvendinimo trukmės reglamentavimo pakeitimo reaguojant į Covid-19 ligos situaciją

Byloje pagal Seimo nario pareiškimą vertintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymais patvirtintų Didžiųjų miestų plėtros aprašo¹ 32.1 papunkčio (2020 m. spalio 16 d. įsakymo Nr. 1V-1052 redakcija), Miestų plėtros aprašo² 33.1 papunkčio (2020 m. spalio 16 d. įsakymo Nr. 1V-1050 redakcija) bei Kaimo plėtros aprašo³ 34.1 papunkčio (2020 m. rugsėjo 29 d. įsakymo Nr. 1V-980 redakcija) teisėtumas.

Byloje nustatyta, kad reaguodama į Covid-19 ligos protrūkį Vidaus reikalų ministerija pakeitė ginčo projektų finansavimo sąlygų aprašus, nustatydama, jog į projektų įgyvendinimo trukmę neįskaičiuojamas visas laikotarpis, kai galiojo Vyriausybės nutarimu paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija. Tačiau vėliau, jau turėdama detalesnės informacijos apie pradėtų vykdyti projektų būklę (t. y. kad dėl Covid-19 ligos protrūkio paskelbta ekstremalioji situacija neturėjo reikšmingos įtakos pradėtiems įgyvendinti projektams toliau vykdyti, todėl toks ilgas projekto įgyvendinimo termino sustabdymas nebuvo būtinas), Vidaus reikalų ministerija nedelsdama, kol bus padaryta žala valstybės biudžetui bei prarastos Lietuvai skirtos Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos, teisinį reguliavimą dar kartą pakeitė, į projekto įgyvendinimo trukmę neįskaičiuojamą terminą sutrumpindama iki pirmųjų 8 mėnesių, kai galiojo valstybės lygio ekstremalioji situacija. Šiomis aplinkybėmis pažymėta, jog nors toks dažnas projektų finansavimo sąlygų aprašų keitimas juridinės technikos prasme nėra idealus ir įprastomis sąlygomis netgi galėtų būti laikomas ydingu, šiuo atveju turi būti atsižvelgta į tai, kad šie pakeitimai buvo padaryti reaguojant į naują ir nuolat besikeičiantį Covid-19 ligos reiškinį. Todėl Vidaus reikalų ministerija, turėdama naujos, su projektų vykdymu susijusios reikšmingos informacijos, negalėjo delsti ir privalėjo atitinkamai veikti – turėjo nustatyti teisinį reguliavimą, pagal kurį tinkamai būtų išmokamos ir panaudojamos ne tik Europos Sąjungos struktūrinių fondų, bet ir valstybės biudžeto lėšos.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad ginčytais projektų finansavimo sąlygų aprašų pakeitimais nustačius bendrą taisyklę, jog į projekto įgyvendinimo trukmę neįskaičiuojamas pirmųjų 8 mėnesių terminas, kai galiojo valstybės lygio ekstremalioji situacija, buvo nustatytos ne naujos išlaidų tinkamumo finansuoti sąlygos ir / ar proporcijos (valstybės biudžeto ir pareiškėjo lėšomis finansuojama išlaidų dalis), o iš esmės buvo tik palengvinta pareiškėjų įrodinėjimo našta (tuo pačiu ir administracinė našta, teikiant dokumentus) tais atvejais, kai projekto įgyvendinimo laikotarpio pailgėjimas yra grindžiamas dėl Covid-19 ligos protrūkio paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija. Kitaip tariant, nustačius, kad projekto įgyvendinimo terminas pailgėjo, minėtas „pirmųjų 8 mėnesių“ terminas yra taikomas savaime, t. y. preziumuojant, kad juo pareiškėjai (paramos gavėjai) negalėjo įgyvendinti projekto veiklų dėl nuo jų nepriklausiusių aplinkybių. Tačiau teisės remtis *force majeure* (įvykis, nepaprastos aplinkybės, kurių negalima numatyti arba išvengti) aplinkybėmis, siekdami, kad nebūtų mažinama valstybės biudžeto lėšomis finansuojama projekto dalis, pareiškėjai (paramos gavėjai) nepraranda ir pasibaigus minėtam „pirmųjų 8 mėnesių“ terminui. Šiam terminui pasibaigus, pareiškėjams (paramos gavėjams), projekto įgyvendinimo trukmės pratęsimą grindžiantiems *force majeure* aplinkybėmis (be kita ko, tokiomis, kurias sukėlė Covid-19 ligos protrūkis), tiesiog atsiranda pareiga tokias aplinkybes įrodyti pagal CK ir Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėmis taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 1996 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. 840, nuostatas.

Įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad ginčo projektų finansavimo sąlygų aprašų nuostatomis, reaguojant į naują ir neapibrėžtą dėl Covid-19 ligos plitimo valstybėje

¹ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. 1V-989 patvirtintas 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ Nr. 07.1.1-CPVA-R-904 priemonės „Didžiųjų miestų kompleksinė plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašas.

² Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. 1V-841 patvirtintas 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ 07.1.1-CPVA-R-905 priemonės „Miestų kompleksinė plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašas.

³ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2015 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. 1V-833 patvirtintas 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ 08.2.1-CPVA-R-908 priemonės „Kaimo gyvenamųjų vietovių atnaujinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas.

susiklosčiusią situaciją, paramos gavėjams buvo suteikta papildoma įrodinėjimo naštos lengvata, kuri įprastinėmis sąlygomis jiems nepriklausytų. Vien dėl šių aplinkybių paramos gavėjai negalėjo įgyti teisėto lūkesčio, kad į projekto įgyvendinimo terminą būtų neįskaitomas visas valstybės lygio ekstremaliosios situacijos laikotarpis, nepaisant to, ar šiuo laikotarpiu egzistavo objektyvios kliūtys konkrečioms projektams bei jų veikloms vykdyti.

Išplėstinė teisėjų kolegija taip pat pabrėžė, jog vien tai, kad pareiškėjui kelia abejonių aplinkybė, jog ginčo aprašais yra nustatyta tokia negražinamųjų subsidijų schema, pagal kurią valstybės biudžeto lėšomis, atitinkamai sumažinant pareiškėjo finansuojamą dalį, yra apdovanojami projektai, kurių veiklų įgyvendinimo terminas sutrumpėja, ir atvirkščiai – pareiškėjo finansuojamos projekto dalies sąskaita sumažinama valstybės biudžeto lėšomis finansuojama projekto dalis tais atvejais, kai projekto veiklų įgyvendinimo terminas pailgėja, savaime nereiškia, kad asmenys, pretenduojantys į pagal šiuos aprašus mokamą paramą yra vertinami kitaip (nevienodai), nei asmenys pagal kitas Lietuvos 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priemones. Šia programa Europos Sąjungos finansavimo normos buvo nustatytos pagal 12 prioritetų, o atskiroms pagal skirtingus prioritetus įgyvendinamoms priemonėms yra keliami skirtingi tikslai bei reikalavimai. Todėl išlaidų pagal tokias priemones tinkamumo finansuoti reguliavimas objektyviai negali būti visiškai vienodas.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija darė išvadą, kad ginčytos aprašų nuostatos pareiškėjo prašoma patikrinti apimtimi neprieštaravo Konstitucijoje įtvirtintiems teisėtų lūkesčių apsaugos, lygiateisiškumo, atsakingo valdymo, draudimo nustatyti teisės akto grįžtamąją galią principams bei šiuos principus apimančiam teisinės valstybės principui, taip pat pareiškėjo nurodytoms Teisėkūros pagrindų įstatymo ir VAĮ nuostatomis.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. rugsėjo 4 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. el-8-822/2024
Teismo proceso Nr. 3-66-3-00057-2023-7

[Prieiga internete](#)

Dėl magistralinio dujotiekio vamzdynų priskyrimo vietovės klasei taisyklių teisėtumo

Apžvelgiamoje byloje pagal Seimo narės pareiškimą tirtas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. 1-12 (2017 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. 1-169 redakcija) patvirtintų Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklių (toliau – Taisyklės) 14 punkto, kiek jame nustatyta, kad magistralinio dujotiekio vamzdynas (toliau – MDV), kuris baigtas statyti iki 2006 m. gruodžio 1 d., bei teritorija, esanti po 200 metrų į abi puses nuo šio MDV, priskiriami 1 vietovės klasei (toliau – VK), teisėtumas.

Pareiškėja nurodytos nuostatos teisėtumu abejojo dviem aspektais: 1) atsakovas, priimdamas ginčijamą nuostatą, viršijo savo kompetenciją; 2) atsakovo įtvirtintas kitoks, nepriklausantis nuo faktinio teritorijos užstatymo, VK nustatymo kriterijus iki 2006 m. gruodžio 1 d. baigiam statyti MDV ir teritorijoms, esančioms po 200 metrų į abi puses nuo tokio MDV, neturi jokio objektyvaus pagrindo ir sudaro prielaidas atsirasti teritorijoms, kuriose 1 vietovės klasei nustatyti užstatymo normatyvai *de facto* (faktiškai, iš tikrųjų) yra viršyti, nepagrįstai suvaržant šių teritorijų gyventojų teises dėl saugių gyvenimo ir veiklos sąlygų užtikrinimo, lyginant su vėliau baigtų statyti, planuojamų ir (ar) projektuojamų MDV teritorijų gyventojais.

LVAT atkreipė dėmesį, kad pagal Konstituciją nėra reikalaujama (nekyla imperatyvus įpareigojimas) su techniniais magistralinių dujotiekių (gamtinių dujų perdavimo sistemos) įrengimo, eksploatavimo, priežiūros ir apsaugos reikalavimais neatsiejamai susijusius MDV priskyrimo konkrečioms VK klausimus reglamentuoti įstatymo lygmens teisės akte, juolab kad šie klausimai lemia būtinumą teisėkūroje remtis specialiomis žiniomis ir specialia (profesine) kompetencija. Šiame kontekste įvertinusi bylai aktualias įstatymų nuostatas ir Vyriausybės nutarimu Energetikos ministerijai suteiktus įgaliojimus, išplėstinė teisėjų kolegija priėjo prie išvados, kad energetikos ministras turėjo kompetenciją savo įsakymu reglamentuoti MDV (įskaitant jau baigtų statyti) ir greta jų esančių teritorijų priskyrimą konkrečiai vietovės klasei, kas vertintina kaip gamtinių dujų perdavimo sistemos įrengimo, eksploatavimo, priežiūros ir apsaugos reikalavimų nustatymo procedūros dalis ir atitinkamai yra detalizuota Taisyklėse. Todėl pareiškėjos abejonės dėl minėtos nuostatos atitikties VAĮ įtvirtintam įstatymo viršenybės principui bei konstituciniam teisinės valstybės principui atmestos kaip nepagrįstos.

Sistemiškai vertindamas aktualų teisinį reguliavimą, LVAT pažymėjo, kad vietovės klasė, kaip sauga užtikrinantis kriterijus, turi dvejopą poveikį ir nuo jos priklauso tiek konkrečiam MDV taikomi techniniai parametrai, tiek užstatymo normatyvai greta šio MDV esančiose teritorijose. Įstatymų leidėjo nustatytas pagrindinis magistralinio dujotiekio vietovės klasių ir jų vienetų teritorijų bei jose taikomų užstatymo normatyvų

teisinio reguliavimo įtvirtinimu siekiamas tikslas – atsižvelgiant į MDV, kaip potencialiai pavojingo įrenginio, pavojingumo ir rizikos laipsnį, atitinkamoje potencialiai pavojingoje teritorijoje riboti žmonių skaičių ir taip išvengti potencialios žalos jų sveikatai ir gyvybei vamzdyno avarijos, sutrikimo ar kito įvykio atveju, kaip ir užtikrinti šių konstitucinių vertybių apsaugą. Siekiant nurodytų konstituciškai svarbių vertybių (žmonių sveikatos ir gyvybės) apsaugos, reglamentuojant magistralinių dujotiekių vietovės klases ir jų vienetų teritorijas bei jose taikomus užstatymo normatyvus, visų pirma turi būti atsižvelgiama būtent į MDV, kaip potencialiai pavojingo įrenginio, pavojingumo ir rizikos laipsnį, pagal tai nustatant atitinkamoje potencialiai pavojingoje teritorijoje taikytinus ribojimus dėl žmonių skaičiaus jose.

Tik tuo atveju, kai MDV dar nėra pastatytas, objektyviai yra įmanoma daryti įtaką tokio MDV pavojingumo ir rizikos laipsniui, jo projektavimo metu pagal faktinį teritorijos, kurioje planuojama tiesti šį MDV, užstatymą parenkant aukštesnę VK ir joje taikomus griežtesnius magistralinio dujotiekio techninius parametrus, nuo kurių tiesiogiai priklauso MDV pavojingumo bei rizikos laipsnis ir atitinkamai žmonių sauga gretimose teritorijose. Tačiau, kai MDV baigtas statyti, nebelineka galimybės atitinkamą VK ir jai taikomus magistralinio dujotiekio techninius parametrus, kuriuos šis faktiškai jau nutiestas MDV turėtų atitikti, nustatyti pagal tos teritorijos užstatymą. LVAT vertinimu, šių aplinkybių nulemti objektyvūs skirtumai, lemiantys reguliuojamų visuomeninių santykių ypatumus, suponuoja poreikį, siekiant VK teisinio reguliavimo įtvirtinimu įstatymų leidėjo numatytų tikslų, reglamentuoti diferencijuotas magistralinių dujotiekių vietovės klasių nustatymo taisykles. Atsižvelgęs į aplinkybes, kuriomis atsakovas grindė iki 2006 m. gruodžio 1 d. baigtų statyti MDV ir gretimų teritorijų priskyrimo konkrečiai vietovės klasei teisinį reguliavimą, o būtent – magistralinių dujotiekių pavojingumo ir rizikos laipsnį pagal tuo metu taikytus jų techninius parametrus, kaip labiausiai atitinkančius 1 VK, taip pat nuo nurodytos datos įsigaliojusią pareigą vadovautis vietovės klasių teisiniu reguliavimu projektuojant ir statant visus statinius 200 metrų atstumu nuo veikiančių magistralinių dujotiekių, LVAT konstatavo, kad ši diferencijuota vietovės klasių nustatymo tvarka grindžiama objektyvaus pobūdžio aplinkybėmis.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiškėjos nurodytos pasekmės, jog kvestionuojama nuostata nepagrįstai suvaržomos gyventojų teisės dėl saugių gyvenimo ir veiklos sąlygų užtikrinimo teritorijose greta iki 2006 m. gruodžio 1 d. baigtų statyti MDV, kadangi sudaromos prielaidos atsirasti teritorijoms, kai 1 VK nustatyti užstatymo normatyvai *de facto* yra viršyti, kyla ne iš paties tiriamo teisinio reguliavimo, bet dėl dar iki aktualių VK teisinio reguliavimo nuostatų priėmimo ir įsigaliojimo susiklosčiusios faktinės padėties, konkrečiai – iki 2006 m. gruodžio 1 d. baigtų statyti MDV techninių parametrų ir iki tol susiklosčiusio faktinio greta šių MDV esančių teritorijų užstatymo. Savo ruožtu VK nustatymas vien pagal faktinį greta iki 2006 m. gruodžio 1 d. baigtų statyti MDV esančios teritorijos užstatymą, neatsižvelgiant į magistralinio dujotiekio techninius parametrus, sudarytų prielaidas tam tikrais atvejais dar labiau padidinti greta šių potencialiai pavojingų objektų esančių teritorijų užstatymą, taigi – ir žmonių skaičių jose, dėl ko grėsmė žmonių saugai tokiose teritorijose tik padidėtų, o tai akivaizdžiai prieštarautų įstatymų leidėjo siekiamam visuomeniškai reikšmingam tikslui – potencialiai pavojingo objekto teritorijoje riboti žmonių skaičių ir taip išvengti potencialios žalos jų sveikatai bei gyvybei MDV avarijos atveju. Taigi, LVAT konstatavo, kad pareiškėjos nurodytos aplinkybės savaime nesudaro pagrindo spręsti, jog nurodytu teisiniu reguliavimu yra pažeidžiamas asmenų lygiateisiškumo, teisingumo ar proporcingumo principas.

Šiomis aplinkybėmis, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pripažino, kad Taisyklių 14 punkto nuostata prašoma iširti apimtimi neprieštarauja VAĮ 3 straipsnio 4, 6 ir 10 punktams (juose įtvirtintiems įstatymo viršenybės, lygiateisiškumo ir proporcingumo principams) bei konstituciniams teisinės valstybės, proporcingumo, teisingumo ir asmenų lygiateisiškumo principams.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. rugsėjo 25 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I-7-662/2024
Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00055-2023-5

[Prieiga internete](#)

5. Rinkimai, referendumai ir politinių partijų veikla

5.1. Seimo rinkimai

*Dėl užstato sumokėjimo pašto perlaida nepripažinimo tinkamu
Dėl reikalavimo sumokėti užstatą iš asmeninės sąskaitos kredito įstaigoje*

Pareiškėjas kreipėsi į LVAT su skundu, prašydamas panaikinti VRK sprendimą, kuriuo nutarta neregistruoti jo kandidatų vienmandatėje rinkimų apygardoje dėl to, kad pareiškėjas užstatą sumokėjo ne iš kredito įstaigos sąskaitos, o pašto perlaida.

LVAT pažymėjo, jog Rinkimų kodeksas nustato vienokį rinkimų užstato dydį politinėms partijoms, politiniams komitetams jų sąrašams įregistruoti Seimo rinkimuose, ir kitokį dydį – kandidatui į Seimo narius įregistruoti vienmandatėje rinkimų apygardoje. Abiem atvejais rinkimų užstato sumokėjimas yra viena būtinųjų sąlygų įregistruoti kandidatų sąrašą ir įregistruoti asmenį kandidatų vienmandatėje rinkimų apygardoje arba daugiamandatėje rinkimų apygardoje, o rinkimų užstato sumokėjimą patvirtinantis dokumentas yra vienas iš politinių partijų, politinių komitetų, siekiančių įregistruoti kandidatų sąrašą, ir asmens, keliamo kandidatų vienmandatėje rinkimų apygardoje arba daugiamandatėje rinkimų apygardoje, pareiškinių dokumentų. Rinkimų kodekso 75 straipsnio 2 dalies 7 punkte įstatymo leidėjas nustato pareigą sumokėti rinkimų užstatą asmeniui, keliamam kandidatų vienmandatėje rinkimų apygardoje arba daugiamandatėje rinkimų apygardoje (ne partijai, politiniam komitetui siekiant įregistruoti sąrašą) būtent iš jo asmeninės sąskaitos Lietuvos Respublikoje registruotoje kredito įstaigoje arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje registruotos kredito įstaigos padalinyje, veikiančiame Lietuvos Respublikoje. Tokią išvadą patvirtina sisteminis ir lingvistinis Rinkimų kodekso 75 straipsnio 1 dalies 4 punkto bei 75 straipsnio 2 dalies 7 punkto vertinimas, kadangi abiem atvejais nustatyta vienoda rinkimų užstato mokėjimo tvarka – jį sumokėti būtent iš Lietuvos Respublikoje registruotos kredito įstaigos arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje registruotos kredito įstaigos padalinio, veikiančio Lietuvos Respublikoje. Be to, įstatyme nustatyta pareiga pateikti prašymą grąžinti rinkimų užstatą pagal šio kodekso reikalavimus į tą pačią sąskaitą, iš kurios sumokėtas rinkimų užstatas.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas užstato iš savo asmeninės sąskaitos Lietuvos Respublikoje registruotoje kredito įstaigoje arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje registruotos kredito įstaigos padalinyje, veikiančiame Lietuvos Respublikoje, nesumokėjo, užstatas buvo sumokėtas per AB Lietuvos paštas gavus iš pareiškėjo perlaidą, įneštą grynaisiais pinigais. Toks rinkimų užstato sumokėjimo būdas nei Rinkimų kodekso 75 straipsnio 1 dalies 4 punkte, nei 75 straipsnio 2 dalies 7 punkte nenustatytas. Šiomis aplinkybėmis LVAT pabrėžė, jog AB Lietuvos paštas nėra kredito įstaiga, o pareiškėjas neturi savo sąskaitos AB Lietuvos pašte. Tai, kad AB Lietuvos paštas turi sąskaitą kredito įstaigoje, į kurią pateko pareiškėjo grynųjų pinigų perlaida ir vėliau pinigai buvo pervesti VRK, negali būti vertinama kaip tinkamas Rinkimų kodekso 75 straipsnio 2 dalies 7 punkto nuostatų įgyvendinimas.

LVAT atmetė pareiškėjo skundą.

2024 m. rugsėjo 12 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-45-821/2024

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00054-2024-5

[Prieiga internete](#)

Dėl užstato sumokėjimo iš elektroninių pinigų įstaigoje esančios sąskaitos nepripažinimo tinkamu

Pareiškėjas kreipėsi į LVAT su skundu, prašydamas panaikinti VRK sprendimą, kuriuo nutarta neregistruoti jo kandidatų vienmandatėje rinkimų apygardoje dėl to, kad pareiškėjas užstatą sumokėjo ne iš kredito įstaigoje, o iš elektroninių pinigų įstaigoje esančios sąskaitos.

LVAT pažymėjo, jog Rinkimų kodekso 75 straipsnio 2 dalies 7 punkte įtvirtinta, kad pareiškinis dokumentas yra dokumentas, kuriuo patvirtinama, jog asmuo yra sumokėjęs rinkimų užstatą iš Lietuvos Respublikoje registruotos kredito įstaigos arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje registruotos kredito įstaigos padalinio, veikiančio Lietuvos Respublikoje, sąskaitos, ir prašymas grąžinti rinkimų užstatą pagal šio kodekso reikalavimus į tą pačią sąskaitą, iš kurios sumokėtas rinkimų užstatas. Šis reguliavimas reiškia, kad asmuo, siekiantis kandidatuoti rinkimuose, turi susimokėti pats iš savo (asmeninės arba bendros, pvz., su sutuoktiniu) sąskaitos, esančios kredito įstaigoje, įregistruotoje Rinkimų kodekse nustatytomis sąlygomis. Tokį aiškinimą pagrindžia ir Mokėjimų įstatymo nuostatos, pagal kurias: mokėjimo sąskaita yra vieno ar kelių mokėjimo paslaugų vartotojų vardu atidaryta sąskaita, naudojama mokėjimo operacijoms vykdyti (šio įstatymo 2 straipsnio 34 dalis); mokėjimų paslaugas gali teikti ne tik kredito įstaigos, bet ir kitos įstaigos, t. y. elektroninių pinigų įstaigos, mokėjimo įstaigos, pašto pinigų persiuntimo sistemų (žiro) įstaigos, įstatymų nustatyta tvarka turinčios teisę teikti mokėjimo paslaugas, Europos Centrinis Bankas ir valstybių narių centriniai bankai, kai jie teikia mokėjimo paslaugas, nesusijusias su jų, kaip pinigų ar valstybės

institucijų, funkcijomis, valstybių narių valstybės, regionų ir savivaldybių institucijos, kai jos teikia mokėjimo paslaugas, nesusijusias su jų, kaip valstybės, regionų ar savivaldybių institucijų, funkcijomis (šio įstatymo 6 straipsnis); tačiau mokėjimo įstaigos ir elektroninių pinigų įstaigos turi teisę kreiptis į kredito įstaigą dėl mokėjimo sąskaitos atidarymo ir naudotis ja tokiu mastu, kad galėtų netrukdomai ir veiksmingai teikti mokėjimo paslaugas (šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalis). Vadinas, įstatymų leidėjas, siekdamas užtikrinti rinkėjų teisę žinoti informaciją apie rinkimuose dalyvaujančius kandidatus, rinkimų skaidrumą, tikslingai konstituciniame įstatyme – Rinkimų kodekse – nustatė, kad asmuo, siekiantis kandidatuoti rinkimuose, turi susimokėti pats iš savo (asmeninės arba bendros, pvz., su sutuoktiniu) sąskaitos, esančios kredito įstaigoje, įregistruotoje Rinkimų kodekse nustatytomis sąlygomis, o ne iš kitokio mokėjimų paslaugas teikiančio tarpininko.

LVAT atmetė pareiškėjo skundą.

2024 m. rugsėjo 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-46-815/2024

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00055-2024-6

[Prieiga internete](#)

Dėl buvusių SSRS Valstybės saugumo komiteto (KGB) kadrinių darbuotojų pripažinimo „sąmoningai bendradarbiavusiais su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis“

Pareiškėjas kreipėsi į LVAT su skundu, prašydamas panaikinti VRK sprendimą, kuriuo nutarta panaikinti pareiškėjo, keliamo kandidatu daugiamandatėje rinkimų apygardoje, registraciją dėl to, kad jis kandidato anketoje nenurodė fakto, jog yra sąmoningai bendradarbiavęs su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas nuo 1978 metų iki 1990 metų dirbo Valstybės saugumo komitete (toliau – VSK; rus. KGB) vyresniojo operatyviniu įgaliotiniu. Pareiškėjas, kandidato biografijoje nurodęs darbo VSK kadriniu darbuotoju trukmę, į kandidato anketos 11 klausimą – Ar esate sąmoningai bendradarbiavęs su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis? – atsakė „NE“. Pareiškėjas laikėsi pozicijos, jog sąmoningas bendradarbiavimas – tai slaptas bendradarbiavimas su specialiosiomis tarnybomis, o tokiam bendradarbiavimui nepriskirtinas tiksliai biografijoje nurodomas etatinis (kadrinis) darbas. Šiomis aplinkybėmis byloje pažymėta, jog nei Rinkimų kodekse, nei iki jo priėmimo rinkimų santykius reglamentavusio Seimo rinkimų įstatymo 98 straipsnio 1 dalyje, įtvirtinusioje savo esme identišką šiuo metu Rinkimų kodekso 76 straipsnio 1 dalies 11 punkte nustatytą pareigą kandidatui, nėra pateikta sąvokos „sąmoningo bendradarbiavimo su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis“ apibrėžtis, todėl jos turinys aiškintinas atsižvelgiant į šios sąvokos kontekstą ir tokio teisinio reguliavimo, kurio dalis ji yra, siekiamus tikslus.

Teisės aktuose, įgyvendinant Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo nuostatas kurti nacionalinio saugumo sistemą, ginančią valstybę ir jos gyventojus, žmogaus ir piliečio teises, laisves bei asmens saugumą, apsaugant nuo užsienio specialiųjų tarnybų poveikio, šantažo ir verbavimo ar bandymo įtraukti į neteisėtą veiklą, išskiriamos dvi asmenų grupės: 1) buvę VSK kadriniai darbuotojai, dėl kurių veiklos priimtas Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl SSRS valstybės saugumo komiteto (NKVD, NKGB, MGB, KGB) vertinimo ir šios organizacijos kadrinių darbuotojų dabartinės veiklos“; 2) asmenys, slapta bendradarbiavę su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis. Pastarųjų asmenų registravimo, prisipažinimo, įrašymo į įskaitą ir šių asmenų apsaugos tvarką bei atsakingos už šį darbą valstybės institucijos veiklą, taip pat apribojimus asmenims, slapta bendradarbiavusiems su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, kurie įstatymo nustatyta tvarka neprispazino su jomis bendradarbiavę, reglamentuoja Asmenų, slapta bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, registracijos, prisipažinimo, įskaitos ir prisipažinusiųjų apsaugos įstatymas (toliau – Įstatymas). Atsižvelgiant į Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje pateikiamą sąvoką („Asmuo, slapta bendradarbiavęs su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis – Lietuvos Respublikos pilietis, asmuo be pilietybės arba užsienio šalies pilietis, nuolat gyvenantis Lietuvoje, faktiškai ir sąmoningai veikęs vykdant buvusios SSRS specialiųjų tarnybų užduotis ir pavedimus pagal rašytinį arba nerašytinį įsipareigojimą slapta bendradarbiauti, kai veikla neregamentuota tarnybos statutais ar darbo įstatymais (agentas, rezidentas, patikimas asmuo, konspiracinių patalpų laikytojas, susitikimų buto laikytojas, neetatinis operatyvinis darbuotojas ar kitas asmuo, slapta bendradarbiavęs su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis“), nėra abejonių, kad asmenys, dėl kurių priimtas Įstatymas, laikytini „sąmoningai bendradarbiavę su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis“ Rinkimų kodekso prasme.

Atsižvelgdama į teisinio reguliavimo, reglamentuojančio VSK kadrinių darbuotojų dabartinės veiklos apribojimus, nuostatas (SSRS valstybės saugumo komitetas (NKVD, NKGB, MGB, KGB) pripažįstamas nusikalstama organizacija, vykdžiusia karo nusikaltimus, genocidą, represijas, terorą ir politinį persekiojimą SSRS

okupuotoje Lietuvos Respublikoje), jo atitikties Konstitucijos nuostatoms aiškinimą Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje (dirbti VSK organų kadriniais darbuotojais šie asmenys ėjo sąmoningai ir savo noru; priėmimas dirbti VSK struktūrose reiškė didelį okupacinės valdžios pasitikėjimą jais; šie asmenys savo veikla VSK struktūrose tiesiogiai ar netiesiogiai vykdė politinį asmenų arba organizacijų, kėlusių nepriklausomos Lietuvos idėjas ir siekius, persekiojamą arba prie jo prisidėjo), LVAT teisėjų kolegija sprendė neturinti pagrindo nepripažinti, kad VSK kadriniai darbuotojai, sąmoningai ir savo noru dirbę šioje organizacijoje, patenka į Rinkimų kodekso 76 straipsnio 1 dalies 11 punkte nurodytą „sąmoningai bendradarbiavusių su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis“ asmenų kategoriją.

Seimo rinkimų vykdymas, ilgą laiką grindžiamas principu, kad sąmoningo bendradarbiavimo su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis atskleidimas turi būti visų kandidatų į Seimo narius pareiškinių dokumentų pateikimo (ir tų kandidatų registravimo) sudedamoji dalis, prisideda prie lygios visų kandidatų pasyvosios rinkimų teisės užtikrinimo. Rinkimų kodeksas asmenims, siekiantiems pasinaudoti pasyviaja rinkimų teise, t. y. būti išrinktiems į atstovaujамąją viešosios valdžios instituciją Seimą, nustato privalomą sąlygą – įpareigojimą nurodyti, ar yra sąmoningai bendradarbiavę su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, VRK, gavusi tokią informaciją, privalo šiuos duomenis, taip pat asmens vardą, pavardę paskelbti savo interneto svetainėje per 24 valandas nuo anketos pateikimo (Rinkimų kodekso 76 str. 1 d. 11 p.). Jeigu kandidatas anketoje nurodo, kad yra sąmoningai bendradarbiavęs su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, rinkimų komisijos leidžiamame kandidato plakate, taip pat plakate su kandidatų sąrašu turi būti pažymėta, kad kandidatas yra sąmoningai bendradarbiavęs su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis (Rinkimų kodekso 76 str. 6 d.). Rinkėjams reikšmingos informacijos apie pasyviąją rinkimų teisę įgyvendinančius asmenis viešumas sudaro prielaidas atspindėti rinkėjų valią ir užtikrinti rinkimų proceso skaidrumą. Dėl šios priežasties rengdami pareiškinius dokumentus kandidatai privalo būti itin atidūs, sąžiningi bei prisiimti visą atsakomybę, kylančią iš reikalaujamų asmens duomenų neatskleidimo. Rinkimų kodekso 76 straipsnyje nurodytos informacijos tikslingas ar nesąmoningas nuslėpimas vertinamas kaip rinkėjo teisių turėti įstatyme nustatytos apimties informaciją apie kandidatą į Seimo narius suvaržymas, darantis ar galintis daryti įtaką jo sprendimui, todėl tokio pažeidimo teisinės pasekmės – kandidato į Seimo narius registracijos panaikinimas – yra konstituciškai pateisinamos. Vien tai, kad pareiškėjas kandidato biografijoje, pildydamas grafą „Darbo patirtis“, be kita ko, nurodė, kad nuo 1978 metų iki 1990 metų jo darbovietė buvo „Valstybės saugumo komitetas“, pareigos – „vyresnysis operatyvinis įgaliotinis“, neatleidžia jo nuo pareigos, atsakant į kandidato anketos 11 klausimą, išviešinti faktą apie savo sąmoningą bendradarbiavimą su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis.

LVAT atmetė pareiškėjo skundą.

2024 m. rugsėjo 27 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eR-50-629/2024

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00060-2024-2

[Prieiga internete](#)

Dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos pareigos pačiai nustatyti ir pagrįsti faktą apie pareiškėjo sąmoningą bendradarbiavimą su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis

Pareiškėjas kreipėsi į LVAT su skundu, prašydamas panaikinti VRK sprendimą, kuriuo nutarta panaikinti pareiškėjo, keliamo kandidatu vienmandatėje ir daugiamandatėje rinkimų apygardoje, registraciją dėl to, kad jis kandidato anketoje nenurodė fakto, jog yra sąmoningai bendradarbiavęs su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis.

Aptariamos bylos atveju įrodymų vertinimo aspektu kilo ginčas, ar pareiškėjas dirbo SSRS Valstybės saugumo komiteto (toliau – VSK) Šiaulių skyriuje darbuotoju (vykdė pagalbines-ūkines pareigas). VRK atsiliepime į pareiškėjo skundą bei teismo posėdyje nurodė, kad iš Ypatingojo archyvo buvo gauta pareiškėjo asmens kortelė, kuria VRK rėmėsi, tačiau VRK pati teisinio fakto apie pareiškėjo sąmoningą bendradarbiavimą su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis nenustatinėjo, šiuo aspektu rėmėsi Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau – Centras), kuris yra kompetentinga valstybės įstaiga šioje srityje, pateiktais duomenimis. Iš Centro į bylą pateikto atsiliepimo ir rašytinių įrodymų (raštų VRK bei pareiškėjui) nustatyta, kad: i) rašte, teiktame 2024 m. rugsėjo 19 d., nėra nurodyta, jog pareiškėjas yra sąmoningai bendradarbiavęs su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis; ii) atsiliepime į skundą Centras nurodė, kad, jo nuomone, asmuo, ėjęs buvusios SSRS VSK Šiaulių skyriaus darbuotojo pareigas (vykdė pagalbines-ūkines pareigas), negali būti laikomas SSRS VSK kadriniu darbuotoju; iii) Centras neturi duomenų ar informacijos, kad pareiškėjas faktiškai ir

sąmoningai veikė vykdant buvusios SSRS specialiųjų tarnybų užduotis ir pavedimus, t. y. sąmoningai bendradarbiavo su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis. Šiomis aplinkybėmis LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad Centras nepateikė duomenų, jog pareiškėjas sąmoningai bendradarbiavo su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis. Ginčo situacijoje asmens kortelė, nesant jokių kitų pareiškėjo darbo VSK Šiaulių skyriaus santechniku teisinį faktą liudijančių duomenų, nėra pakankamas įrodymas, kuriuo vieninteliu remiantis būtų teisinis pagrindas pripažinti, kad pareiškėjas dirbo VSK Šiaulių skyriaus santechniku ir vien tai suponavo jo veiksmų, kaip sąmoningo bendradarbiavimo su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, teisinį įvertinimą Rinkimų kodekso nuostatų taikymo kontekste.

LVAT tenkino pareiškėjo skundo reikalavimą panaikinti ginčytą VRK sprendimą, kuriuo panaikinta pareiškėjo registracija, tiek, kiek šiuo sprendimu pripažinta, kad pareiškėjas, kandidato anketoje nenurodęs, jog sąmoningai bendradarbiavo su buvusios SSRS specialiosiomis tarnybomis, šiurkščiai pažeidė Rinkimų kodekso 193 straipsnio 1 dalies 14 punktą.

2024 m. rugsėjo 26 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eR-51-1047/2024

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00061-2024-3

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.6. Užsieniečių išvykimas iš Lietuvos Respublikos

8.6.4. Draudimas atvykti

Dėl užsienietės keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui vertinimo, atsižvelgiant į mažamečiams jos vaikams kylančius teisinius padarinius

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl MD sprendimo, kuriuo pareiškėjai atsisakyta pakeisti leidimą laikinai gyventi, bei sprendimo, kuriuo nuspręsta pareiškėjai uždrausti atvykti į Lietuvos Respubliką nuo 2024 m. kovo 18 d. iki 2026 m. rugsėjo 17 d. (toliau bendrai vadinami Sprendimais), teisėtumo ir pagrįstumo. Sprendimus MD priėmė iš esmės konstatavęs, jog VSD išvadoje pateikta informacija, susijusi su pareiškėjos klausimyne nurodytų aplinkybių (t. y., kad ji 2006–2018 metais dirbo OAO „Belarusbank“ ir 2018–2021 metais – Rusijos Federacijos banke AO „Alfa-Bank“ Baltarusijos Respublikoje ėjo skyriaus viršininkės pareigas) vertinimu sudaro pakankamą pagrindą konstatuoti, kad pareiškėjos gyvenimas Lietuvos Respublikoje kelia grėsmę valstybės saugumui. Tokiam vertinimui iš esmės pritarė ir pirmosios instancijos teismas.

LVAT, įvertinęs Sprendimus nustatytų faktinių aplinkybių kontekste (ypač tai, kad pareiškėja santuoką su Lietuvos Respublikos piliečiu sudarė dar 2020 m. spalio 17 d. ir nuo to laiko faktiškai gyvena Lietuvoje; nuo jos teisinės padėties pasikeitimo tiesiogiai priklauso keturių mažamečių vaikų, įskaitant ir Lietuvos Respublikos piliečio esminiai teisinės padėties pokyčiai, nei VSD, nei MD nenustatė, jog dirbdama paminėtuose bankuose ir (arba) vėliau ji būtų atlikusi prieš Lietuvos valstybės saugumą nukreiptas veikas ir pan.), sprendė, jog ginčyti Sprendimai yra neproporcingi, nes nustatyta pareiškėjos keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui rizikos pasireiškimo tikimybė yra kur kas mažesnė, nei dėl Sprendimų priėmimo pareiškėjos ir jos mažamečių vaikų teisei padėčiai kylantys neigiami padariniai.

Pareiškėjos apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjos skundas patenkintas, MD Sprendimai panaikinti bei atsakovas įpareigotas iš naujo išnagrinėti pareiškėjos prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje.

2024 m. rugsėjo 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2190-968/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01131-2024-7

[Prieiga internete](#)

15. Žemės teisiniai santykiai

15.8. Kiti su žemės teisiniais santykiais susiję klausimai

Dėl savivaldybės administracijos pareigos registruotu laišku informuoti žemės sklypų savininkus ir nuomininkus (naudotojus) apie ketinimą šiuos sklypus įtraukti į nenaudojamos žemės sąrašą, kai ši informacija buvo viešai paskelbta savivaldybės interneto svetainėje

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo dalies, kuria į Nenaudojamų žemės sklypų sąrašą buvo įtraukti pareiškėjui priklausantys žemės sklypai.

Nenaudojamos žemės nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Kauno miesto savivaldybės tarybos 2012 m. birželio 7 d. sprendimu Nr. T-286 (toliau – Aprašas; 2019 m. spalio 15 d. sprendimo Nr. T-441 redakcija), 6 punktas įtvirtina, kad seniūnai seniūnijų teritorijose nustato nenaudojamos žemės sklypus, registruotais laiškais įspėja žemės sklypų savininkus ir nuomininkus (naudotojus) apie ketinimą įtraukti į nenaudojamos žemės sąrašą, nustato protingą terminą (ne mažiau kaip 30 kalendorinių dienų) pašalinti nustatytus pažeidimus. Kai Apraše nurodytais atvejais asmenys, kurių nuosavybės teise valdomas ar nuomojamas (naudojamas) žemės sklypas bus įrašomas arba yra įrašytas į nenaudojamos žemės sąrašą, informuojami registruotu laišku, jiems siųstina informacija papildomai paskelbiama Kauno miesto savivaldybės interneto svetainėje www.kaunas.lt; nuo tokios informacijos paskelbimo dienos laikoma, kad žemės sklypo ar jo dalies savininkui ar nuomininkui (naudotojui) tinkamai įteikta Apraše nurodyta informacija (Aprašo 3 p.).

Byloje buvo nustatyta, kad seniūnija informaciją apie ginčo žemės sklypuose nustatytus pažeidimus ir ketinimą įtraukti šiuos sklypus į nenaudojamos žemės sąrašą išdėstė 2022 m. gegužės 20 d. rašte su informacija apie pareigą prižiūrėti žemės sklypus, priklausančius pareiškėjui nuosavybės teise, ir apie galimai teksiančią prievolę mokėti maksimalų žemės mokestį, jei sklypo priežiūra nepasikeis ir Šančių seniūnijai nebus pateikti įrodymai, jog faktinė situacija yra pasikeitusi. Pareiškėjui 2022 m. gegužės 23 d. buvo išsiųsta registruota siunta, kuri nebuvo įteikta ir 2022 m. liepos 7 d. buvo grąžinta siuntėjui, nes buvo išsiųsta netinkamu adresu.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, byloje nebuvo įrodymų, kad pareiškėjas buvo informuotas apie nustatytus pažeidimus ir įspėtas apie ketinimą įtraukti ginčo žemės sklypus į 2022 metų nenaudojamos žemės sąrašą Aprašo 6 punkte nustatyta tvarka. Šiuo aspektu teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal Aprašo 3 ir 6 punktuose įtvirtintą teisinį reguliavimą informacijos apie žemės sklypo įtraukimą į Nenaudojamos žemės pirminį sąrašą paskelbimas Kauno miesto savivaldybės interneto tinklalapyje www.kaunas.lt neatleidžia atsakovo nuo pareigos registruotais laiškais įspėti žemės sklypų savininkus ir nuomininkus (naudotojus) apie ketinimą įtraukti į sąrašą bei nustatyti terminą pažeidimams pašalinti.

LVAT panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą – panaikino ginčytą administracinio sprendimo dalį.

2024 m. rugsėjo 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-503-629/2024

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-02569-2022-2

[Prieiga internete](#)

19. Registrai

19.2. Juridinių asmenų registras

Dėl VĮ Registrų centro pareigos imtis aktyvių veiksmų, siekiant įteikti juridiniam asmeniui įspėjimą dėl numatomo paramos gavėjo teisinio statuso panaikinimo

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl VĮ Registrų centro sprendimo (įrašo Juridinių asmenų registre, toliau – Registras), kuriuo pareiškėjui asociacijai Akmenės rajono futbolo klubui „Akmenė“ panaikintas paramos gavėjo statusas, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino ir panaikino ginčytą atsakovo sprendimą, be kita ko, motyvuojant tuo, kad atsakovas nesilaikė teisinio reguliavimo dėl įspėjimo apie numatomą paramos gavėjo teisinio statuso panaikinimą (toliau – Įspėjimas).

Byloje nustatyta, kad Įspėjimas pareiškėjui buvo išsiųstas registruotu paštu Registre nurodytu jo buveinės adresu, tačiau pareiškėjui nebuvo įteiktas, kadangi palikus kvietimą atsiimti siuntą iš pašto ir pareiškėjui siuntos neatsiėmus buvo grąžintas atsakovui. Pareiškėjui per Įspėjime nurodytą 2 mėnesių terminą nepateikus 2021 m. metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir veiklos ataskaitos arba metinės ataskaitos, atsakovas priėmė ginčo sprendimą, įformintą įrašu Registre, kuriuo panaikino pareiškėjui paramos gavėjo statusą bei informavo apie tai pareiškėją, išsiųsdamas jam pranešimą Registre nurodytu buveinės adresu.

LVAT pabrėžė, kad byloje nebuvo ginčo dėl to, jog pareiškėjas Įspėjimo negavo, vadinasi pareiškėjas įstatyme nustatytu terminu nebuvo įspėtas dėl numatomo paramos gavėjo teisinio statuso panaikinimo, todėl

atsakovas, vadovaujantis Labdaros ir paramos įstatymo 13 straipsnio 6 dalies 1 punktu⁴ ir Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 patvirtintų Juridinių asmenų registro nuostatų 116.4 punktu, negalėjo priimti Sprendimo panaikinti pareiškėjui paramos gavėjo statusą. Atsakovas laikėsi pozicijos, jog siūsdamas Įspėjimą pareiškėjo buveinės adresu jį tinkamai įspėjo dėl numatomo paramos gavėjo teisinio statuso panaikinimo, o pareiškėjui nepasirūpinus, kad jo buveinėje būtų sudarytos sąlygos priimti korespondenciją, jam tenka su tuo susijusios neigiamos pasekmės. Tačiau LVAT atkreipė dėmesį, kad viešojo administravimo subjektai yra saistomi *inter alia* (be kita ko) gero administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų. Šis principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą.

Šiame kontekste teisėjų kolegija pažymėjo, kad iš byloje pateikto Registro išplėstinio išrašo su istorija buvo matyti ir dėl to nebuvo ginčo, jog ginčyto atsakovo sprendimo priėmimo metu Registre buvo įregistruoti ir atsakovui žinomi tiek pareiškėjo buveinės adresai, tiek pareiškėjo prezidento adresai. Taigi, Įspėjimo neįteikus pareiškėjo nurodytu buveinės adresu, atsakovas Įspėjimą turėjo teisę siųsti pareiškėjo prezidento adresu, kaip į juridinio asmens buveinę. To nepadarius, negalima tvirtinti, kad viešojo administravimo institucija šiuo atveju veikė rūpestingai, o jos veiksmai ir sprendimai atitinka gero administravimo principą.

Atsakovo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. rugsėjo 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-455-602/2024

Teismo proceso Nr. 3-3-64-3-02978-2022-8

[Prieiga internete](#)

26. Asmens duomenų teisinė apsauga

Dėl sveikatos duomenų sąvokos aiškinimo

Byloje ginčas kilo dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau – Inspekcija) sprendimo, kuriuo konstatuotas pareiškėjo UAB „Pažinimo medis“ asmens duomenų tvarkymo pažeidimas tvarkant trečiojo suinteresuoto asmens sūnaus sveikatos duomenis (toliau – Sprendimas), teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė priėjęs prie išvados, kad pareiškėjas el. laiške Vilniaus miesto savivaldybės administracijai nurodęs, jog lėšas nori grąžinti, kadangi vaikas nepradėjo lankyti įstaigos dėl sveikatos būklės, nepagrįstai atskleidė trečiojo suinteresuoto asmens sūnaus sveikatos duomenis, neteisėtai juos tvarkė (atskleidė). Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog Inspekcijos priimtas Sprendimas atitinka administraciniam sprendimui keliamus teisėtumo ir pagrįstumo reikalavimus.

Pareiškėjas, nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo sprendimu, pateikė apeliacinį skundą, kuriame laikėsi esminės pozicijos, jog žodžių junginys „dėl sveikatos būklės“ nėra laikomas sveikatos duomenimis.

Atsižvelgusi į aktualias BDAR nuostatas, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad BDAR yra įtvirtinta labai plati sveikatos duomenų sąvoka, kuriems, be kita ko, kaip specialiosios kategorijos asmens duomenims, yra taikytina aukštesnio lygio apsauga, t. y. juos draudžiama tvarkyti, išskyrus BDAR 9 straipsnio 2 dalyje nustatytas išimtis.

Teisėjų kolegijos vertinimu, teiginys „nepradėjo lankyti mūsų įstaigos dėl sveikatos būklės“ vienareikšmiškai suponuoja apie trečiojo suinteresuoto asmens sūnaus sveikatos problemas ar kitas kontraindikacijas, kurios daro įtaką jo galimybei lankyti pareiškėjo ugdymo įstaigą (darželį), ir yra duomenys apie duomenų subjekto sveikatos būklę kaip jie suprantami pagal BDAR. Kadangi pareiškėjas nepateikė teismui jokių įrodymų, patvirtinančių, jog šiuo atveju sveikatos duomenys buvo renkami nustatytais, aiškiai apibrėžtais bei teisėtais tikslais, turint BDAR 9 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą tvarkymo pagrindą, pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, jog UAB „Pažinimo medis“ rinko ir tvarkė trečiojo suinteresuoto asmens sūnaus sveikatos duomenis neteisėtai, tuo pažeisdamas BDAR 5 straipsnio 1 dalies a punktą.

Pareiškėjo UAB „Pažinimo medis“ apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

⁴ Juridinių asmenų registro tvarkytojas savo iniciatyva panaikina Juridinių asmenų registre įregistruoto paramos gavėjo statusą, kai paramos gavėjas per CK 2.66 straipsnio 4 dalyje nurodytą terminą, jei įstatymuose nenumatytas kitas terminas, Juridinių asmenų registro tvarkytojui nepateikė metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metinio pranešimo, veiklos ataskaitos arba metinės ataskaitos per 2 mėnesius po to, kai buvo įspėtas apie šį pažeidimą.

2024 m. rugsėjo 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-442-629/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03158-2022-6

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.3. Skundo priėmimas ir trūkumų šalinimas

43.3.1. Skundo laikymas nepaduo tu nepašalinus trūkumų

Dėl nepagrįstų reikalavimų skundo pabaigoje pakartoti visus skundo reikalavimus, nurodyti vieną bendrą reikalavimą dėl neturtinės žalos ir pateikti skundus (prašymus), į kuriuos buvo atsakyta skundžiamais sprendimais, kaip kliūčių priimti pareiškėjo skundą (prašymą)

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą dėl Lietuvos kalėjimų tarnybos Šiaulių kalėjimo ir Lietuvos kalėjimų tarnybos (toliau – Tarnyba) sprendimų panaikinimo ir neturtinės žalos atlyginimo priteisimo iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Tarnybos, laikė nepaduo tu, nepašalinus teismo nutartimi nurodytų skundo trūkumų.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi byloje susiklosčiusią situaciją, nesutiko su pirmosios instancijos teismo nutartyje padaryta išvada, jog pareiškėjo skunde yra esminių trūkumų, kurių nepašalinus šis skundas negali būti priimtas nagrinėti. Pareiškėjas skundą išskaidė į skyrius „Reikalavimas Nr. 1“, „Reikalavimas Nr. 2“, <...> „Reikalavimas Nr. 16“, kuriuose suformuluoti atskiri reikalavimai arba susijusių reikalavimų grupės (pvz., panaikinti Kalėjimo viršininko sprendimo dalį (1 p.) ir priteisti 100 Eur neturtinei žalai, atsiradusiai dėl šio neteisėto sprendimo priėmimo ir vykdymo, atlyginti) bei pateikė su konkrečiais reikalavimais susijusias aplinkybes. Ta aplinkybė, jog pareiškėjas būtent skundo pabaigoje (pakartotinai) neišvardijo visų skundo reikalavimų, nelaikytina procesine kliūtimi priimti nagrinėti tokį skundą.

Iš prie skundo pridėtų dokumentų metaduomenų lentelių buvo galima konstatuoti, jog pareiškėjas pateikė teismui skundžiamų dokumentų kopijas, kaip tai numatyta ABTĮ 25 straipsnio 1 dalyje. Nors pirmosios instancijos teismo nutartyje nurodyta, kad pareiškėjas turi pateikti ir savo skundus, teiktus Kalėjimo administracijai ir Tarnybai, tačiau toks teismo nurodymas yra nemotyvuotas: ABTĮ 25 straipsnio 1 dalyje nėra *expressis verbis* (aiškiais žodžiais, tiesiogiai) įtvirtinta, kad pareiškėjas, kreipdamasis į teismą, privalo pateikti ir skundus (prašymus), į kuriuos buvo atsakyta skundžiamais sprendimais; pirmosios instancijos teismas nemotyvavo, kodėl tokių skundų nepateikimas skundo priėmimo stadijoje sudaro procesines kliūtis priimti skundą teismui. Šiame kontekste atkreiptas dėmesys ir į tai, kad teismas, priėmęs skundą ir ruošdamasis nagrinėti administracinę bylą, gali įpareigoti pareiškėją, kitą proceso dalyvį ar byloje nedalyvaujantį asmenį pateikti įrodymus ar pateikti papildomų paaiškinimų raštu ar elektronine forma elektroninių ryšių priemonėmis (kai skundas (prašymas, pareiškimas) paduotas elektroninių ryšių priemonėmis) dėl keliamų reikalavimų ir nustatyti įvykdymo terminą (ABTĮ 67 str. 1 d. 2 p.).

Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį ir į tai, jog pareiškėjas skunde konkrečiai nurodė prašomo neturtinės žalos atlyginimo dydžius bei aplinkybes, su kuriomis siejamas kiekvienas iš šių dydžių. Pirmosios instancijos teismas nenurodė motyvų, dėl kurių pareiškėjas skunde privalo nurodyti vieną aiškų ir bendrą reikalavimą dėl neturtinės žalos, tokių motyvų nenustatė ir apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija. Pirmosios instancijos teismas taip pat nenurodė, kodėl teismas pats negalėtų atlikti aritmetinių veiksmų, jei, nagrinėjant bylą iš esmės, kiltų toks poreikis.

Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nustatė esminius skundo trūkumus ir, pareiškėjui nepašalinus šių trūkumų per teismo nustatytą terminą, nepagrįstai nutarė pareiškėjo skundą laikyti nepaduo tu. Atsižvelgiant į tai, pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. rugsėjo 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-561-821/2024

Teismo proceso Nr. 3-64-3-00707-2024-8

[Prieiga internete](#)

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTĮ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl mokyklų, kurioms taikoma tam tikra mokymo lėšų apskaičiavimo tvarka, sąrašo, kaip individualaus teisės akto

Apžvelgiamoje byloje spręstas pareiškėjo Seimo nario pareiškimo, kuriuo buvo prašoma ištirti, ar Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. rugpjūčio 30 d. įsakymo Nr. V-920 „Dėl mokyklų sąrašų mokymo lėšoms paskirstyti patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas) 14 punktas atitinka Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“ 22.2.2.4 papunktį ir VAĮ, priėmimo klausimas.

Nustatyta, kad pareiškėjo prašomu ištirti Įsakymu buvo patvirtintas Mokyklų, kurių mokiniams taikomi mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679 „Dėl mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – Aprašas) 17^{1.3} papunktis, 23 punktas, 3 ir 4 priedai, 5 priedo 3.1, 5.3–5.5 papunkčiai, 8 punktas ir pastaba, sąrašas (toliau – Sąrašas). Teisėjų kolegija, įvertinusi šio teisės akto turinį, pažymėjo, jog jame nėra formuluojamos jokios abstraktaus pobūdžio elgesio taisyklės, o tiesiog vadovaujantis įvairiomis minėto Aprašo nuostatomis sudaryti mokyklų sąrašai – pavyzdžiui, ligoninių mokyklos, bendrojo ugdymo mokyklos, kuriose vykdomos priešmokyklinio ugdymo arba bendrojo ugdymo programos, mokoma tautinės mažumos kalbos, specialiojo ugdymo centrai, skirti šalies (regiono) mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, ir kt. Pareiškėjo prašomame ištirti šio Sąrašo 14 punkte pateiktas mokyklų, kuriose pagal Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisykles, patvirtintas Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“, gali būti sudaroma viena III gimnazijos klasė, kurioje mokosi ne mažiau kaip 12 mokinių (Aprašo 3 priedo 2 pastaba), sąrašas.

Teisėjų kolegija nenustatė pagrindo daryti išvadą, kad šis sąrašo tipo teisės aktas yra skirtas individualiai neapibrėžtai asmenų grupei. Sąrašo, *inter alia* (be kita ko) jo 14 punkte, yra aiškiai įvardijami subjektai, kuriems skirtos šio teisės akto nuostatos, jie apibrėžiami individualiais požymiais, nurodant mokyklų pavadinimus ir kodus.

Daryta išvada, jog Sąrašas neatitinka būtinųjų norminio administracinio akto požymių – nenustato bendro, abstraktaus pobūdžio elgesio taisyklės, skirtos individualiai neapibrėžtai asmenų grupei, – todėl negali būti pripažintas norminiu administraciniu aktu. Nustačius, kad Įsakymu patvirtintas Sąrašas laikytinas individualiu administraciniu aktu, konstatuota, jog šio teisės akto nuostatų teisėtumo tyrimas negalimas laikantis norminių administracinių aktų teisėtumo tyrimo tvarkos.

Pareiškėjo pareiškimą atsisakyta priimti kaip nenagrinėtiną teismų ABTĮ nustatyta tvarka.

2024 m. rugsėjo 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eI-17-502/2024

Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00058-2024-9

[Prieiga internete](#)

43.5.1.2 Bendrosios kompetencijos teismams, Lietuvos Respublikos Konstituciniam Teismui priskirtinos bylos

Dėl Ryšių reguliavimo tarnybos nutarimo, priimto išnagrinėjus skundą dėl elektroninių ryšių paslaugų teikėjo veiksmų, nenagrinėjimo administraciniame teisme

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjos skundą, kuriame buvo prašoma panaikinti Ryšių reguliavimo tarnybos nutarimą „Dėl ginčo tarp B. L. ir UAB „Init“ nagrinėjimo“ (toliau – Nutarimas).

Pirmosios instancijos teismas sprendė, kad pareiškėjos skundas yra teisingas bendrosios kompetencijos teismui, todėl atsisakė jį priimti ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu. Pareiškėja nesutiko su teismo išvada, manydama, kad Ryšių reguliavimo tarnyba, kuri yra viešojo administravimo subjektas, netinkamai atliko savo tiesiogines funkcijas.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad nagrinėtu atveju pareiškėja skundė Ryšių reguliavimo tarnybos Nutarimą, priimtą išnagrinėjus pareiškėjos, kaip vartotojos, prašymą dėl su UAB „Init“ kilusio ginčo išsprendimo.

Teisėjų kolegija, įvertinusi aktualų teisinį reguliavimą, Nutarimo turinį, konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, jog ginčas dėl Nutarimo, priimto Ryšių reguliavimo tarnybai išnagrinėjus pareiškėjos skundą dėl interneto prieigos ir televizijos paslaugų teikimo sutarties vykdymo bei vartotojos, tikėtina, patirtų nuostolių atlyginimo yra civilinio teisinio pobūdžio, nagrinėtinas bendrosios kompetencijos teisme CPK nustatyta tvarka, ir pagrįstai ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu atsisakė priimti nagrinėti pareiškėjos skundo reikalavimą.

Pareiškėjos atskirasis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo nutartis palikta nepakeista.

2024 m. rugsėjo 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-376-968/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01077-2024-6

[Prieiga internete](#)

43.5.6. Kai teismo žinioje yra byla dėl ginčo tarp tų pačių ginčo šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu

Dėl skundo nevertinimo kaip tapataus, pareiškėjui nauju skundu pašalinus kliūtį, kuri trukdė priimti skundą pirmą kartą, kai procesas dėl pirmojo skundo priėmimo dar nėra pasibaigęs

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą, kuriuo buvo prašoma panaikinti Lietuvos kalėjimų tarnybos Kauno kalėjimo (toliau – Kalėjimas) viršininko sprendimą „Dėl atsakymo į prašymą“, įpareigoti Kalėjimo viršininką pašalinti padarytą pažeidimą ir pareiškėjo einamas Seimo nario pareigas prilyginti darbinei veiklai.

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 6 punkto pagrindu. Teismas konstatavo, kad pareiškėjas anksčiau inicijavo administracinę bylą dėl ginčo tarp tų pačių ginčo šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu. Nesutikdamas su Regionų administracinio teismo Panevėžio rūmų ankstesne nutartimi, kreipėsi į teismą su atskiruoju skundu, prašydamas panaikinti minėtą nutartį.

LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad skundžiamos pirmosios instancijos teismo 2024 m. gegužės 24 d. nutarties priėmimo metu nebuvo pagrindo atsisakyti priimti pareiškėjo skundą ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 6 punkte nustatytu pagrindu. Nustatyta, kad pareiškėjas prieš tai kreipėsi į teismą su analogišku skundu. Regionų administracinio teismo Kauno rūmai 2024 m. kovo 25 d. nutartimi administracinėje byloje atsisakė priimti pareiškėjo skundą. Pareiškėjas, nesutikdamas su minėta nutartimi, kreipėsi į teismą su atskiruoju skundu. Išnagrinėjęs pareiškėjo pateiktą atskirąjį skundą, LVAT 2024 m. rugsėjo 11 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. eAS-286-415/2024 paliko Regionų administracinio teismo 2024 m. kovo 25 d. nutartį nepakeistą.

Atsižvelgdama į nustatytas aplinkybes, teisėjų kolegija konstatavo, kad skundžiamos pirmosios instancijos teismo 2024 m. gegužės 24 d. nutarties priėmimo metu pareiškėjo skundo priėmimo klausimas administracinėje byloje Nr. e11-7884-402/2024 dar nebuvo išspręstas. Pirmosios instancijos teismui sprendžiant pareiškėjo skundo priėmimo klausimą, teismo žinioje nebuvo iškeltos bylos dėl ginčo tarp tų pačių ginčo šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu.

Teisėjų kolegija taip pat atkreipė dėmesį, kad LVAT administracinėje byloje Nr. eAS-286-415/2024 nustatė ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 3 punkte numatytą pagrindą atsisakyti priimti pareiškėjo skundą. Pareiškėjas, kreipdamasis į teismą su skundu minėtoje administracinėje byloje, nepasinaudojo privaloma ikiteismine administracinių ginčų nagrinėjimo tvarka. Įvertinusi nagrinėtos bylos medžiagą, teisėjų kolegija pažymėjo, kad, kreipdamasis į teismą su skundu šioje byloje, pareiškėjas pašalino kliūtis bylos nagrinėjimo procesui, t. y. pasinaudojo privaloma ikiteismine administracinių ginčų nagrinėjimo tvarka. Atsižvelgdama į nustatytas aplinkybes, teisėjų kolegija darė išvadą, kad pirmosios instancijos teismui neliko priešasčių šioje byloje atsisakyti priimti pareiškėjo skundą.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. rugsėjo 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-353-629/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01308-2024-3

[Prieiga internete](#)

43.5.9. Kai skundas paduotas praleidus nustatytą skundo padavimo terminą ir šis terminas neatnaujinamas

Dėl atsisakymo priimti skundą dėl žalos atlyginimo praleidus ieškinio senaties terminą

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjos skundą, kuriuo buvo prašoma priteisti iš atsakovo Lietuvos valstybės, atstovaujamos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI), 25 283,13 Eur žalą ir 6 proc. dydžio procesines palūkanas nuo priteistos žalos sumos nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo.

Pirmosios instancijos teismas sprendė, kad pareiškėja, 2024 m. balandžio 4 d. pateikusi teismui per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą (EPP) skundą dėl žalos atlyginimo, praleido CK 1.128 straipsnio 8 dalyje nurodytą 3 metų senaties terminą skundui pateikti ir neprašė jo atnaujinti, todėl atsisakė jį priimti.

Nagrinėtu atveju pareiškėja siekė prisiteisti iš atsakovo Lietuvos valstybės žalos atlyginimą bei procesines palūkanas dėl neteisėtų valstybės veiksmų netinkamai įgyvendinant PVM direktyvos⁵ 11 straipsnio nuostatas. Taigi pareiškėja iš esmės kėlė reikalavimą atlyginti turtinę žalą, jį grįsdama CK 6.271 straipsnio nuostatomis.

LVAT teisėjų kolegija, priminusi skirtumus tarp procesinių ir materialųjų terminų, atkreipė dėmesį, kad reikalavimams dėl žalos atlyginimo netaikomi ABTĮ įtvirtinti procesiniai skundo (prašymo, pareiškimo) padavimo terminai. CK 1.125 straipsnio 8 dalyje nustatytas sutrumpintas trejų metų ieškinio senaties terminas, taikomas reikalavimams dėl padarytos žalos atlyginimo. Atkreiptas dėmesys ir į tai, jog pagal CK nuostatas, reglamentuojančias ieškinio senaties terminą, ieškinio senatį teismas taiko tik tuo atveju, kai ginčo šalis reikalauja (CK 1.126 str. 2 d.). Taigi pirmosios instancijos teismas nepagrįstai konstatavo, jog prašymas paduotas praleidus skundo (prašymo, pareiškimo) padavimo terminą.

Pažymėjusi, kad ieškinio senaties terminas taikomas tik atsakovo reikalavimu ir tik nagrinėjant bylą iš esmės, o ne skundo priėmimo stadijoje, teisėjų kolegija nepasisakė dėl pareiškėjos atskirojo skundo argumentų, susijusių su ieškinio senaties termino pradžia, nes jie turėtų būti įvertinti bylą nagrinėjant iš esmės.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o pareiškėjos skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. rugsėjo 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-353-629/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01308-2024-3

[Prieiga internete](#)

Dėl skundo teismui padavimo termino pradžios, kai Mokestinių ginčų komisijos sprendimas buvo įteiktas mokesčių mokėtojo sutuoktinei

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą, kaip paduotą praleidus terminą skundui pateikti ir nesant pagrindo jį atnaujinti (ABTĮ 33 str. 2 d. 9 p.).

Teismas, atsisakydamas atnaujinti terminą skundui paduoti, nurodė, kad skundo pateikimo aplinkybės tiesiogiai priklausė nuo terminą praleidusio pareiškėjo valios, pareiškėjas pats pasirinko tokį elgesio modelį, dėl kurio praleido terminą laiku kreiptis į teismą.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad 2024 m. birželio 9 d. pareiškėjas kreipėsi į teismą, skųsdamas Kauno apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos 2023 m. liepos 19 d. sprendimo dalį, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) 2023 m. spalio 9 d. sprendimą ir Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) 2024 m. vasario 5 d. sprendimo dalį. Pareiškėjas teigė, kad apie Komisijos sprendimą sužinojo tik 2024 m. birželio 6 d.

Byloje nustatyta, kad 2023 m. gruodžio 28 d. pareiškėjas pateikė skundą Komisijai dėl centrinio mokesčių administratoriaus – VMI – sprendimo, Komisijos posėdis įvyko 2024 m. sausio 16 d., jame dalyvavo pareiškėjas ir jo atstovas. Komisijos sprendimas buvo priimtas 2024 m. vasario 5 d. ir, Komisijos pateiktais duomenimis, 2024 m. vasario 9 d. jis buvo išsiųstas pareiškėjo sutuoktinės elektroninio pašto adresu. Komisijoje taip pat buvo nagrinėjamas pareiškėjo sutuoktinės skundas, posėdis įvyko 2024 m. sausio 16 d., sprendimas priimtas 2024 m. vasario 5 d. Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenimis, administracinėje byloje Nr. eI3-7338-816/2024 nustatyta, kad 2024 m. vasario 29 d. pareiškėjo sutuoktinė padavė skundą dėl Komisijos sprendimo,

⁵ 2006 m. lapkričio 28 d. Europos Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos.

priimto išnagrinėjus jos skundą, Regionų administraciniam teismui, o 2024 m. birželio 3 d. pateikė teismui prašymą sustabdyti bylos nagrinėjimą, kol Komisija priims sprendimą dėl pareiškėjo 2023 m. gruodžio 28 d. skundo. 2024 m. birželio 6 d. VMI pateikė Komisijos sprendimą dėl pareiškėjo 2023 m. gruodžio 28 d. skundo teismui administracinėje byloje Nr. eI3-7338-816/2024, teismas išsiuntė šį Komisijos sprendimą pareiškėjui 2024 m. birželio 6 d.

LVAT, atsižvelgdamas į aktualų teisinį reguliavimą, numatantį, kad Komisijos sprendimas turi būti įteiktas mokesčių mokėtojui, taip pat į tai, kad nagrinėtoje byloje nebuvo jokių įrodymų, patvirtinančių, jog Komisijos sprendimas buvo siunčiamas pareiškėjui jo 2023 m. gruodžio 28 d. skunde Komisijai nurodytu gyvenamosios vietos adresu ar pareiškėjo elektroninio pašto adresu arba jo atstovui, nesutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad apie Komisijos sprendimą pareiškėjui buvo žinoma nuo 2024 m. vasario 9 d., kai Komisijos sprendimas buvo išsiųstas pareiškėjo sutuoktinės elektroninio pašto adresu.

Teisėjų kolegija darė išvadą, kad pareiškėjas sužinojo apie priimtą Komisijos sprendimą 2024 m. birželio 6 d., t. y. tą dieną, kai VMI pateikė teismui Komisijos sprendimą administracinėje byloje Nr. eI3-7338-816/2024, ir šis sprendimas tą pačią dieną buvo persiųstas pareiškėjui.

Teisėjų kolegijos vertinimu, nustatytos faktinės aplinkybės patvirtino, kad pareiškėjas, 2024 m. birželio 10 d. kreipdamasis į Regionų administracinį teismą su skundu, nebuvo praleidęs Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 3 dalyje nurodyto termino apskųsti Komisijos sprendimą.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. rugsėjo 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-480-789/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02877-2024-5

[Prieiga internete](#)

48. Taikos sutartis

Dėl taikos sutarties patvirtinimo ir bylos nutraukimo, neįvertinus trečiojo suinteresuoto asmens teisių ir teisėtų interesų

Apžvelgiamoje byloje buvo tikrinamas pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria netenkintas trečiojo suinteresuoto asmens AB „Vilniaus paukštynas“ prašymas sustabdyti bylos nagrinėjimą, patvirtinta pareiškėjo ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) taikos sutartis bei nutraukta byla, pagrįstumas ir teisėtumas.

Teisėjų kolegija sprendė, kad pirmosios instancijos teismo priimtoje nutartyje yra formaliai nurodoma, jog byloje nenustatyta, kad šio teismo patvirtinta taikos sutartis pažeistų trečiųjų suinteresuotų asmenų teises ar teisėtus interesus, tačiau teismas nepateikė jokių argumentų dėl AB „Vilniaus paukštynas“ pirmosios instancijos teismui teiktuose procesiniuose dokumentuose išdėstytos pozicijos, jog tokia taikos sutartis sąlyga, kuria šalys sutaria dėl NŽT sprendimo panaikinimo (pripažinimo netekusiu galios), keitimo ir kt., pažeidžia AB „Vilniaus paukštynas“ teises ir teisėtus interesus. Taigi teismas nemotyvuotai atmetė AB „Vilniaus paukštynas“ argumentus.

Šiuo aspektu pažymėta, kad trečiųjų suinteresuotų asmenų dalyvavimas byloje reiškia, jog bylos išsprendimas tiek priėmus teismo sprendimą, tiek nutartimi patvirtinus taikos sutartį gali turėti įtakos jų teisėms ir pareigoms (ABTĮ 46 str. 2 d.). Šiuo atveju AB „Vilniaus paukštynas“, vykdanči ūkinę veiklą, dėl kurios turi būti nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, ir kurios iniciatyva buvo organizuota kadastro duomenų tikslinimo procedūra, siekiant įrašyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas į Nekilnojamojo turto kadastrą, neabejotinai turi interesą, kad pareiškėjo ginčytas NŽT sprendimas nebūtų panaikintas.

ABTĮ 51 straipsnio 1 dalis įpareigoja teismą, tvirtinantį šalių sudarytą taikos sutartį, aiškintis, ar taikos sutartyje nustatytomis sąlygomis nepažeidžiamos trečiųjų suinteresuotų asmenų teisės. Vykdydamas pareigą išsiaiškinti, ar šalių pateiktoje tvirtinti taikos sutartyje nustatytomis sąlygomis nepažeidžiamos trečiųjų asmenų teisės, teismas, esant būtinumui, privalo pasinaudoti visomis šiam tikslui pasiekti reikalingomis administracinio proceso įtvirtintomis faktinių duomenų nustatymo priemonėmis, *inter alia* (be kita ko), trečiųjų asmenų paaiškinimais. Teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas neįvykdė ABTĮ 51 straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos, t. y. šis teismas neišsiaiškino, ar byloje nėra pažeidžiamos dalyvaujančio trečiojo

suinteresuoto asmens teisės, todėl teismo nutartis, kuria patvirtinta taikos sutartis, negali būti laikoma pagrįsta ir teisėta.

Kartu teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, jog specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymas yra viešasis interesas, todėl kilusio ginčo kontekste, t. y. proceso šalims nesutariant dėl aplinkybių, susijusių su specialiosios žemės naudojimo sąlygos taikymu, nustatymu ir įregistravimu, taikos sutarties sąlygų turinys turėtų būti išsamiai įvertintas ir atitiktis viešajam interesui aspektu.

AB „Vilniaus paukštynas“ atskirasis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta ir klausimas dėl taikos sutarties tvirtinimo bei bylos nutraukimo perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. rugsėjo 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-441-624/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00392-2023-4

[Prieiga internete](#)

53. Bylos nutraukimas

53.1. Jeigu byla nepriskirtina administracinių teismų kompetencijai, išskyrus atvejus, kai byla teisinga bendrosios kompetencijos teismui

Dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimo sustabdyti bylos nagrinėjimą apskundimo teismui galimybės

Administracinėje byloje buvo nagrinėjamas pareiškėjo K. A. skundas dėl Lietuvos administracinių ginčų komisijos (toliau – LAGK) 2023 m. gruodžio 15 d. sprendimo sustabdyti bylos Nr. AG-829/02-2023 nagrinėjimą iki įsiteisės procesinis sprendimas kitoje Vilniaus apygardos administracinio teismo byloje. Pirmosios instancijos teismas administracinę bylą nutraukė nustatęs, jog toks LAGK sprendimas negali būti administracinės bylos dalyku, nes nei ABTĮ, nei Įkiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme nėra reglamentuota administracinių ginčų komisijos sprendimo sustabdyti bylos nagrinėjimą apskundimo tvarka, todėl administracinė byla nutraukta, kaip nepriskirtina administracinių teismų kompetencijai (ABTĮ 103 str. 1 p.).

Nagrinėdamas atskirąjį skundą LVAT nurodė, jog Įkiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymas numato administracinių ginčų komisijos galimų priimti sprendimų, kurie gali būti skundžiami teismui, rūšis: atmesti skundą (prašymą) kaip nepagrįstą, panaikinti skundžiamą individualų administracinį aktą ar jo dalį, panaikinti skundžiamą individualų administracinį aktą ar jo dalį ir įpareigoti viešojo administravimo subjektą per administracinių ginčų komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą, įpareigoti viešojo administravimo subjektą pašalinti padarytą pažeidimą ar įvykdyti kitą administracinių ginčų komisijos nurodymą (20 str. 1 d.); nutraukti bylą (20 str. 2 d.); atsisakoma priimti skundą, skundas (prašymas) laikomas nepaduotu ir grąžinamas jį padavusiam asmeniui (10 str. 2, 4 d.); atsisakoma atnaujinti terminą skundui paduoti (9 str. 3 d.), rašymo apsirikimo ar aiškios aritmetinės klaidos ištaisymas (20 str. 10 d.).

Atsižvelgęs į tai, LVAT pabrėžė, jog minėtame įstatyme nėra numatyta galimybė skųsti administracinių ginčų komisijos sprendimą, kuriuo bylos nagrinėjimas sustabdomas, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai nutraukė bylą, konstatavęs, jog ji nepriskirtina administracinių teismų kompetencijai.

2024 m. rugsėjo 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-400-442/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00062-2024-9

[Prieiga internete](#)

60. Proceso atnaujinimas administracinėje byloje

60.1. Prašymo atnaujinti procesą padavimas, priėmimas ir nagrinėjimo tvarka

Dėl norminių administracinių bylų proceso atnaujinimo ypatumų

Apžvelgiamoje byloje pareiškėja Seimo narė kreipėsi su prašymu atnaujinti norminės administracinės bylos Nr. I-9-415/2023, užbaigtos įsiteisėjusiu LVAT 2023 m. liepos 5 d. sprendimu, procesą ABTĮ 156 straipsnio 2 dalies 8, 10 ir 12 punktuose nustatytais proceso atnaujinimo pagrindais.

Išplėstinė teisėjų kolegija nurodė, jog norminių administracinių aktų teisminės kontrolės procesas yra specifinis, iš esmės besiskiriantis nuo individualių administracinių ginčų dėl subjektinės teisės – skirtingas šių bylų tikslas, paskirtis, ginčo objektas, materialiosios teisės kreiptis į teismą samprata, teismo nagrinėjimo ribos, sukeltos teisinės pasekmės ir kt. Tai suponuoja specialių procesinių taisyklių poreikį.

LVAT nustatė, kad nagrinėtu atveju aktualus norminės bylos proceso atnaujinimo klausimas ypatingosios norminių administracinių bylų teisenos taisyklėse (ABTĮ II dalies II skyriaus Pirmajame skirsnyje) nėra aptartas. Bendroji administracinių bylų teisenos taisyklėse – tam yra skirta ABTĮ IV dalis „Proceso atnaujinimas“, kurioje, be kita ko, yra įvardyti proceso atnaujinimo pagrindai (156 str. 2 d.).

Išplėstinė teisėjų kolegija, atsižvelgusi į norminių administracinių bylų ypatumus (pavyzdžiui, tai, kad norminėse bylose nėra materialiosios teisės normų taikymo klausimų, teisinis santykis nėra kvalifikuojamas ir kt.), įvertinusi ABTĮ 156 straipsnio 2 dalies nuostatų turinį, tikslą ir paskirtį, darė išvadą, jog šios nuostatos yra skirtos tiems atvejams, kai administraciniai teismai nagrinėja tarp šalių kilusius individualius administracinius ginčus. Norminių administracinių bylų specifika lemia tai, kad proceso atnaujinimo klausimui norminėse administracinėse bylose spręsti ABTĮ 156 straipsnio 2 dalyje įtvirtinti proceso atnaujinimo pagrindai netaikomi.

Atkreiptas dėmesys, kad norminių administracinių aktų teisėtumo tyrimas administraciniuose teismuose pagal savo specifiką itin panašus į Konstitucinio Teismo vykdomą įstatymų, Respublikos Prezidento, Vyriausybės ir referendumu priimtų aktų konstitucingumo kontrolę, tik žemesnės teisinės galios aktų atžvilgiu. Išplėstinė teisėjų kolegija, įvertinusi konstitucinės ir administracinės justicijos panašumus, atliekant teisės aktų teisėtumo patikrą, bei tai, kad ABTĮ 156 straipsnio 2 dalyje įtvirtinti proceso atnaujinimo pagrindai nėra skirti atvejams, kai prašoma atnaujinti norminės administracinės bylos procesą, darė išvadą, jog proceso atnaujinimo norminėse administracinėse bylose klausimai turi būti sprendžiami, atsižvelgiant į taisykles ir oficialią konstitucinę jurisprudenciją, skirtą konstitucinės bylos peržiūrai.

Konstitucinio Teismo įstatymo 62 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Konstitucinio Teismo nutarimas, išvada ir sprendimas gali būti peržiūrėti paties Konstitucinio Teismo iniciatyva, jeigu paaiškėjo naujų esminių aplinkybių, kurios, jeigu būtų buvusios žinomos Konstituciniam Teismui nutarimo, išvados ar sprendimo priėmimo metu, būtų galėjusios lemti kitokį priimto nutarimo, išvados ar sprendimo turinį.

Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją ir Konstitucinio Teismo įstatymą sprenddamas, ar peržiūrėti Konstitucinio Teismo baigiamąjį aktą, Konstitucinis Teismas turi plačią diskreciją; pagal Konstituciją Konstitucinis Teismas turi įgaliojimus peržiūrėti savo nutarimus, išvadas, sprendimus, kai jie buvo priimti Konstituciniam Teismui nežinant apie tokias esmines aplinkybes, kurios, jeigu būtų buvusios žinomos, būtų galėjusios lemti kitokį priimtų nutarimų, išvadų, sprendimų turinį; priešingas aiškinimas reikštų, kad Konstitucinis Teismas nėra saistomas Konstitucijos 107 straipsnio 2 dalies, pagal kurią Konstitucinio Teismo baigiamieji aktai yra privalomi ir pačiam Konstituciniam Teismui, suvaržo Konstitucinį Teismą tuo atžvilgiu, kad jis negali jų pakeisti arba peržiūrėti, jeigu tam nėra konstitucinio pagrindo; toks aiškinimas būtų nesuderinamas su Konstitucija ir dėl to, kad sudarytų prielaidas paneigti konstitucinės jurisprudencijos tęstinumą, kartu ir pažeisti Konstitucijos viršenybės principą, konstitucinį teisinės valstybės principą, kitas Konstitucijos nuostatas (*inter alia* (be kita ko) Konstitucinio Teismo 2020 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. KT85-A-S80/2020; 2021 m. sausio 8 d. sprendimas Nr. KT6-A-S6/2021; 2021 m. gegužės 20 d. sprendimas Nr. KT76-A-S69/2021).

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, jog minėtas Konstitucinio Teismo išaiškinimas *mutatis mutandis* (su būtiniais (atitinkamais) pakeitimais) taikomas ir administraciniams teismams, atliekantiems abstrakčią viešojo administravimo subjektų veiklos, priimant norminius administracinius aktus, teisėtumo kontrolę. Daryta išvada, kad norminės administracinės bylos procesas gali būti atnaujinamas tik išimtiniais atvejais, kai paaiškėjo naujų esminių aplinkybių, kurios, jeigu būtų buvusios žinomos LVAT procesinio sprendimo priėmimo metu, būtų galėjusios lemti kitokį priimto procesinio sprendimo turinį. Atkreiptas dėmesys, kad šios administracinei justicijai *mutatis mutandis* taikomos konstitucinės justicijos nuostatos neužkertą kelio atnaujinti išnagrinėtos norminės bylos procesą, egzistuojant ekstraordinarioms situacijoms – pavyzdžiui, paaiškėjus, jog norminę bylą išnagrinėjo neteisėtos sudėties teismas.

Pažymėta, jog šioje nutartyje dėstomos taisyklės taikomos abiejų rūšių norminėms byloms – tiek dėl norminių administracinių aktų, kuriuos priėmė teritoriniai ar savivaldybių administravimo subjektai, tiek dėl norminių administracinių aktų, kuriuos priėmė centriniai valstybinio administravimo subjektai, teisėtumo – užbaigtoms įsiteisėjusiu administracinio teismo procesiniu sprendimu.

Nagrinėtoje byloje išplėstinė teisėjų kolegija, įvertinusi pareiškėjos argumentus, vadovaudamasi pirmiau nurodytais išaiškinimais, darė išvadą, jog pareiškėja nenurodė naujų esminių aplinkybių, kurios nebūtų buvusios žinomos LVAT sprendimo priėmimo metu ir kurios galėtų būti pripažintos pagrindu spręsti klausimą dėl norminės

administracinės bylos proceso atnaujinimo. Šiuo atveju nenustatytas pagrindas pripažinti egzistuojant ekstraordinarią situaciją, dėl kurios turėtų būti atnaujinta norminė administracinė byla.

Pareiškėjos prašymas atnaujinti procesą norminėje administracinėje byloje Nr. I-9-415/2023 atmestas.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. rugsėjo 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. P-4-502/2024
Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00022-2023-9

[Prieiga internete](#)
